

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST, Svibanj 2014.

STRATEŠKI IPA PROJEKT **BALMAS**

U prosincu 2013. godine započeo je rad na strateškom IPA projektu BALMAS, pod nazivom: **UPRAVLJANJE BALASTNIM VODAMA U CILJU ZAŠTITE JADRANSKOG MORA (engl. *BALLAST WATER MANAGEMENT SYSTEM FOR ADRIATIC SEA PROTECTION*)**, čiji završetak je predviđen za kraj mjeseca svibnja 2016. godine. U projekt je uključeno čak 17 partnera/institucija kao i 7 pridruženih partnera iz 6 država koje imaju izlaz na Jadransko more (R. Slovenija, Italija, R. Hrvatska, BiH, Crna Gora i Albanija). Glavni je nositelj Institut za vode Republike Slovenije.

Projektom *BALMAS* predviđene su različite radnje (aktivnosti) i istraživanja, koja se objedinjena trebaju fokusirati na održivu provedbu mjera zaštite od balastnih voda u Jadranskom moru, kao i na prevenciju od rizika, te na zaštitu i unaprjeđenje morskog i obalnog okoliša. Drugim riječima, ovaj projekt naglašava problem balastnih voda, koje su pak neophodne za sigurno brodarenje (navigaciju), ali koje, gledano sa druge strane, predstavljaju istaknuti vektor unosa štetnih vodenih organizama i patogena (engl. *Harmful Aquatic Organisms and Pathogens – HAOP*) preko prirodnih prepreka. Godine 2004. usvojena je značajna međunarodna konvencija za nadzor i upravljanje brodskim balastnim vodama i naslagama (engl. *the International Convention for the Control and Management of Ships' Ballast Water and Sediments – BWM Convention*) koja je odredila i predstavila globalno jednake pristupe (načine) u istraživanju upravljanja balastnim vodama (engl. *Ballast Water Management – BWM*), i čije stupanje na snagu je sve bliže. Kako je pitanje balastnih voda vrlo kompleksno (složeno), provedba ove konvencije je daleko od toga da bude jednostavna. Jadranske su zemlje prepoznale pitanje balastnih voda kao vrlo kritično i kompleksno (složeno), a kao glavna prepreka u provedbi naveden je nedostatak podataka (npr. prisutnost i invazivnost HAOP-a u jadranskim lukama, aktivnosti zahvaćanja i ispuštanja balastnih voda, odlaganje taloga, kemijsko zagađenje) i znanja (npr. osnovne crte luka i promatranje, uzimanje uzoraka za kontrolu poštovanja propisa, ocjena rizika, sustav ranog

The project is co-funded by the European Union
Instrument for Pre-Accession Assistance

REPUBLIC OF SLOVENIA
GOVERNMENT OFFICE FOR DEVELOPMENT
AND EUROPEAN COHESION POLICY

upozoravanja, učinkovitost BWM sustava i mjera) kako bi se jadranskim zemljama osigurala provedba uvjeta BWM konvencije kroz zajednički BWM plan. Također je prihvaćeno da je strateški zajednički prekogranični pristup presudan i zbog dijeljenog, osobito osjetljivog, gospodarski važnog, poluzatvorenog okoliša, u kojem se HAOP, kao i međunarodno brodarenje ne mogu ograničiti političkim granicama. Stoga će se projektom *BALMAS* predložiti integracija svih potrebnih aktivnosti koje će omogućiti financijski isplativ pomorski promet, dugoročnu i ekološki učinkovitu, te nadasve održivu provedbu mjera upravljanja balastnim vodama u Jadranu. Shodno tome, nadzor lučkih baza u 12 najvećih jadranskih luka (Bari, Ankona, Venecija, Trst, Koper, Pula, Rijeka, Šibenik, Split, Ploče, Bar, Drač) je već započeo, a bit će popraćen sa uzorkovanjem balastnih voda kao i njihovim kontroliranjem.

Opći cilj *BALMAS* projekta je uspostava zajedničkog prekograničnog sustava povezivanja svih relevantnih istraživanja Jadrana, te stručnjaka (eksperata) iz ovog područja kao i odgovornih vlasti u svim jadranskim zemljama, kako bi se izbjegli neželjeni rizici za okoliš i ljude od prijenosa HAOP-a, kroz nadzor i upravljanje brodskim balastnim vodama i naslagama.

Također će se uspostaviti sustav ranog upozoravanja (engl. *Early Warning System – EWS*) za brodove i nadležna tijela u lučkim upravama, a služiti će za zaštitu okoliša u slučaju otkrivanja HAOP-a u lukama, kako bi se maksimizirala zaštita okoliša i zaštita svih korisnika morskih resursa, te smanjio odnosno eliminirao prijenos HAOP-a sa balastnih voda. Ovo će jadranskim zemljama omogućiti lakšu provedbu zahtjeva određenih međunarodnom konvencijom o nadzoru i upravljanju brodskim balastnim vodama i naslagama.

Do sada su održana dva redovna sastanka projektnih partnera, prvi u siječnju 2014. godine u Piranu (R. Slovenija), te drugi u travnju 2014. godine u Splitu (R. Hrvatska). Treći redovni sastanak je projektiran za mjesec listopad, 2014. godine u Kotoru (Crna Gora).

Više informacija o projektu, partnerima na projektu, kao i o aktivnostima koje su tijekom, možete pronaći na službenoj *BALMAS* web-stranici www.balmas.eu.

